

sygn. akt IV Cz 723/13

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2013 r .

Sąd Okręgowy w Słupsku Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym

Przewodniczący: SSO Dorota Curzydło (spr.)

Sędziowie: SO Mariusz Struski

del. SR Lidia Rzeczkowska

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2013 r. w Słupsku na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. W.

przeciwko M. W.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego w Słupsku

z dnia 18 września 2013 r., sygn. akt IX C 119/13,

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie i :

a. w punkcie 1 (pierwszym) odrzucić pozew w zakresie żądania zasądzenia kwoty 2.672,49 (dwa tysiące sześćset siedemdziesiąt dwa 49/100) złotych,

b. w punkcie 2 (drugim) odmówić odrzucenia pozwu w pozostałym zakresie,

2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

Sygn. akt IV Cz 723/13

UZASADNIENIE

Powódka K. W. domaga się zasądzenia od pozwanej M. W. kwoty 2.701,06 złotych , na którą składają się nienależnie pobrane przez pozwaną w okresie od lutego do maja 2011 r. :

- alimenty za okres 1.818,51 zł na rzecz wierzycielki (618,51 złotych) wraz z odsetkami do 24 marca 2011r. (0,66 złotych),
- alimenty zaległe na rzecz wierzycielki (1.200 złotych) wraz z odsetkami od dnia 17 marca 2011r. (9,40 złotych),
- koszty komornicze (272,49 złotych),
- alimenty za maj 2011 roku (600,00 złotych)

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Słupsku, w sprawie o sygn.. akt IX C 119/13 z powództwa K. W. przeciwko M. W. o zapłatę odmówił odrzucenia pozwu.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie wskazał, że zgodnie z treścią art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., sąd odrzuci pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Ponadto, odwołując się do postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 sierpnia 2012r. (sygn. akt III AUz 49/12) zważył, że zakres powagi rzeczy osądzonej pod względem przedmiotowym wyznaczony jest zakresem rozstrzygnięcia, nie zaś zakresem żądania, zgłoszonego przez powódkę w niniejszym postępowaniu. Wyjaśnił przy tym, że żądania powódki pokrywało się we wskazanym zakresie z żądaniem zgłoszonym przez nią w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy o alimenty (sygn. akt III RC 449/12), ale dostrzegł także, iż na rozprawie powódka cofnęła to żądanie w tożsamym zakresie, a prawomocnym wyrokiem z dnia 19 czerwca 2013r. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej na rzecz powódki alimenty po 300 zł miesięcznie, płatne od 9 maja 2012r. do 10-go każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Na tej podstawie doszedł też do przekonania, że wspomnianym wyrokiem Sąd Rejonowy nie rozstrzygnął o żądaniu tożsamym, objętym pozvem w niniejszej sprawie, a strony nie wnosiły o uzupełnienie orzeczenia i wobec tego, na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. a contrario odmówił odrzucenia pozwu.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodziła się pozwana, która złożyła za pośrednictwem pełnomocnika zażalenie, zaskarżając postanowienie Sądu Rejonowego w całości oraz wnosząc o jego zmianę.

W obszernym uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżąca podniosła między innymi, że cofnięcie na rozprawie (III RC 449/12) przez ojca powódki powództwa w zakresie żądania przez nią zwrotu zajętych w drodze postępowania komorniczego alimentów za okres od lutego do maja 2011r. w łącznej wysokości 2.400 zł wraz z kosztami postępowania egzekucyjnego w wysokości 272,49 zł, a ostatecznie, po zmodyfikowaniu powództwa – w zakresie żądania zasądzenia alimentów w wysokości 600 zł miesięcznie, poczynając od lutego 2011r. oraz po 1.000 zł miesięcznie, począwszy od 9 maja 2012r., nie było skuteczne, ponieważ pozwana nie wyraziła na powyższe zgody, a powódka nie zrzekła się jednocześnie prawa do dochodzenia wskazanego roszczenia. Zdaniem skarżącej, Sąd Rejonowy nie był zatem uprawniony do uwzględnienia tej okoliczności, jako przesądzającej o braku podstaw do odrzucenia pozwu w przedmiotowej sprawie. Ponadto, w ocenie skarżącej, Sąd Rejonowy w punkcie 2 prawomocnego wyroku z dnia 19 czerwca 2013r., wydanym w sprawie III RC 449/12, oddalając powództwo w pozostałej części odniósł się także merytorycznie do żądania dochodzonego w niniejszym postępowaniu, albowiem w braku zgody pozwanej na cofnięcie powództwa w spornym zakresie stanowiło ono przedmiot rozstrzygnięcia tego Sądu w przywołanym wyroku. Z powyższych względów skarżąca wyraziła przekonanie, że Sąd Rejonowy w sprawie III RC 449/12 rozstrzygnął o żądaniu tożsamym, objętym niniejszym postępowaniem, a zatem, na gruncie przepisów art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 366 k.p.c., zachodzi powaga rzeczy osądzonej, uzasadniająca odrzucenie pozwu w trybie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie w przeważającej części zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy nie podziela poglądu Sądu Rejonowego, że w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki uzasadniające odrzucenie pozwu, określone w art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Powaga rzeczy osądzonej zachodzi zarówno w przypadku wyroków uwzględniających, jak i oddalających powództwo. Z res iudicata będziemy mieli do czynienia w takich sytuacjach, w których zapadło już prawomocne rozstrzygnięcie, dotyczące tego samego przedmiotu postępowania, jakie toczyło się między tymi samymi stronami. Jednakże do uznania, iż sprawa została już prawomocnie osądzona, koniecznym jest stwierdzenie, że w obu sprawach chodzi o to samo roszczenie, strony obydwu procesów są identyczne oraz, że utrzymują się te same okoliczności, które stanowiły podstawę rozstrzygnięcia w pierwszej sprawie. A zatem stanowczo należy stwierdzić, że tożsamość roszczenia, w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. zachodzi tylko wtedy, gdy identyczne są nie tylko przedmiot, ale i podstawa sporu.

W rozpoznawanej sprawie powódka domaga się zasądzenia od M. W.:

- tytułem alimentów za okres od lutego do maja 2011 r. nienależnie ściągniętych przez Komornika w łącznej kwocie 2.418,51 zł

- odsetek o ww. należności w łącznej kwocie 10,06 zł

- kosztów egzekucji komorniczej w wysokości 272,49 zł

W sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Słupsku sygn. akt III RC 449/12 K. W. działająca przez swojego przedstawiciela ustawowego J. W. domagała się zasądzenia od M. W.:

- alimentów w kwocie 600 zł poczynając od lutego 2011 r.
- wyrównania rat alimentów za okres od lutego 2011 r. do momentu wydania wyroku po 600 zł (pkt 5 pozwu)
- zwrotu zajętych w drodze postępowania komorniczego alimentów za miesiące luty, marzec, kwiecień i maj 2011r. po 600zł (sześćset złotych) miesięcznie- łącznie 2400zł (dwa tysiące czterysta złotych) wraz z resztami komorniczymi w wysokości 272,49 zł. (pkt 6 pozwu)

Niewątpliwie roszczenie zgłoszone w punkcie 6-tym pokrywało się z częścią roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie. Wprawdzie na rozprawie w dniu 10 października 2012r. ustawowy przedstawiciel małoletniej powódki, J. W. cofnął żądanie, zgłoszone w punkcie 5 i 6 pozwu to jednak cofnięcie to nie wywołuje skutków prawnych. Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c. po rozpoczęciu rozprawy cofnięcie pozwu (a tak należy kwalifikować oświadczenie powoda złożone na rozprawie w dniu 10 października 2012 r. w sprawie III RC 449/12) jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy pozwany wyrazi na to zgodę albo (bez zgody pozwanego) gdy cofnięcie połączone jest ze zrzeczeniem się roszczenia. Co do zasady, zgoda pozwanego powinna być wyrażona *expressis verbis*, nie można zaś jej domniemywać np. z braku sprzeciwu. Z dokumentów zebranych w aktach sprawy III RC 449/12 nie wynika by pozwana wyraziła zgodę na cofnięcie pozwu a ponieważ nie było ono połączone ze zrzeczeniem się roszczenia było bezskuteczne i żądanie określone w punkcie 6 pozwu podlegało merytorycznemu rozpoznaniu (por. orz. Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1971 r., II CZ 46/71, GSiP 1971, Nr 19, s. 2). Skoro żądanie podlegało rozpoznaniu to uznać należy, że odnosi się do niego punkt 2 wyroku Sądu Rejonowego w Słupsku jaki zapadł w sprawie III RC 449/12 w dniu 19 czerwca 2013 r., w którym Sąd oddalił powództwo.

Powyższe prowadzi do oczywistej konstatacji, że ponieważ prawomocnie (IV Ca 500/13) zakończone postępowanie w sprawie o sygn. akt III RC 449/12 toczyło się między tymi samymi stronami, i w zakresie określonym wyżej (tj. kwoty 2.400 zł tytułem nienależnie pobranych alimentów i 272,49 zł tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego) miało za przedmiot to samo żądanie należało pozew w części odrzucić - o czym Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.